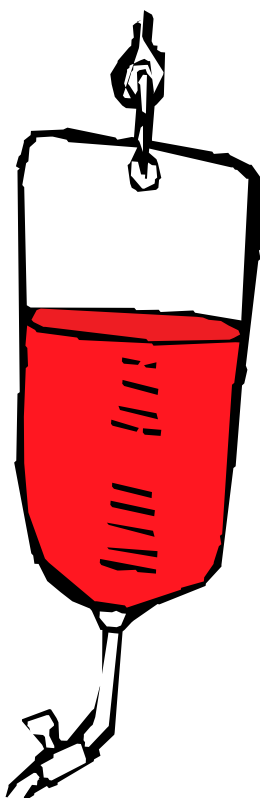

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10ο : ΚΙΝΗΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ

- 👁 Χώρος λήψης
- 👁 Συνθήκες και χρόνος μεταφοράς
- 👁 Παραλαβή και καταγραφή των δειγμάτων
- 👁 Ανακεφαλαίωση
- 👁 Ερωτήσεις

10. ΚΙΝΗΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ

10.1 Κινητές μονάδες αιμοδοσίας

Οι κινητές μονάδες αιμοδοσίας είναι ειδικά εξοπλισμένα αυτοκίνητα, που διαθέτουν το Υπουργείο Υγείας και τα μεγάλα Κέντρα Αιμοδοσίας (Εικ. 10.1). Αυτά, με συγκεκριμένο κάθε φορά πρόγραμμα, σταθμεύουν σε διάφορους χώρους, όπως πλατείες, δημόσιες υπηρεσίες, στρατόπεδα, εκπαιδευτικά ιδρύματα και επιπλέον εξυπηρετούν μεγάλους συλλόγους εθελοντών αιμοδοτών.

Η λειτουργία τους στηρίζεται στην ανάγκη που δημιουργείται να συλλέγεται αίμα και εκτός των εργαστηρίων των Κέντρων Αιμοδοσίας, τόσο για να καλύπτεται ο πληθυσμός μιας περιοχής σε αίμα, όταν το χρειάζεται, όσο και για να είναι πιο εύκολη η προσέλευση των εθελοντών αιμοδοτών χωρίς να χάνουν χρόνο. Έτσι, εξυπηρετούνται αιμοδότες, που δεν διαθέτουν επαρκή χρόνο λόγω της φύσης της εργασίας τους, για να αιμοδοτήσουν σε νοσοκομεία (π.χ. στρατιώτες, εργάτες εργοστασίων, υπάλληλοι, μέλη συλλόγων κ.λπ.).

Εικόνα 10.1

Κινητή μονάδα αιμοδοσίας

10.2 Χώρος λήψης

Τα αυτοκίνητα της αιμοδοσίας είτε είναι τα ίδια διαμορφωμένα σε αίθουσες αιμοληψίας είτε απλά μεταφέρουν τον απαραίτητο εξοπλισμό, ο οποίος τοποθετείται σε διάφορες αίθουσες (π.χ. δημαρχεία, αίθουσες σχολείων κ.λπ.).

Οι κινητές μονάδες αιμοδοσίας εκτός από την υλική υποδομή που διαθέτουν, όπως κρεβάτια, ψυγεία για τη μεταφορά του αίματος και ό,τι άλλο χρειάζεται για τις αιμοληψίες (Εικ. 10.2), είναι επανδρωμένα και με προσωπικό ειδικά εκπαιδευμένο στην αιμοδοσία (γιατροί, νοσηλεύτες, τεχνολόγοι ιατρικών εργαστηρίων, επισκέπτριες υγείας κ.λπ.).

10.3 Συνθήκες και χρόνος μεταφοράς

Οι συνθήκες λειτουργίας των κινητών μονάδων αιμοδοσίας πρέπει να είναι άριστες και όμοιες με των εργαστηρίων στα κέντρα και στους σταθμούς των νοσοκομείων. Συνεπώς, πρέπει να υπάρχει ησυχία, καθαριότητα, καλός αερισμός και φωτισμός, κλιματισμός κ.λπ. Η διαδικασία της αιμοδοσίας δε διαφέρει από αυτή σε ένα κέντρο αιμοδοσίας. Έτσι, οι αιμοδότες καταγράφονται σε βιβλίο, ερευνάται το ιστορικό τους, εξετάζονται από το γιατρό και ακολούθως δίνουν το αίμα. Ο τρόπος αιμοληψίας είναι επίσης όμοιος, αφού υπάρχουν τα ειδικά κρεβάτια, όπου ξαπλώνουν οι αιμοδότες και γίνεται η λήψη του αίματος σε άσηπτες συνθήκες.

Στο τέλος του προγράμματος αιμοδοσίας το αίμα, που έχει συλλεγεί στους ασκούς και έχει τοποθετηθεί σε ψυγείο της κινητής μονάδας, πρέπει σε σύντομο χρονικό διάστημα να μεταφερθεί στο εργαστήριο. Εκεί γίνεται ο έλεγχος και στη συνέχεια είτε διατίθεται για χρήση είτε φυλάσσεται.

Εικόνα 10.2

Εσωτερικό κινητής μονάδας αιμοδοσίας

10.4 Παραλαβή και καταγραφή των δειγμάτων

Σε κάθε αιμοληψία, εκτός από το αίμα που συλλέγεται σε ασκό, λαμβάνονται και δείγματα αίματος σε ειδικά σωληνάρια. Από τα σωληνάρια αυτά, άλλα δεν περιέχουν αντιπηκτικό και άλλα περιέχουν (π.χ. όταν ο προσδιορισμός των ομάδων αίματος γίνεται με αυτόματους αναλυτές). Τα δείγματα λαμβάνονται στο τέλος της αιμοληψίας ως εξής : Όταν γεμίσει ο ασκός με την προκαθορισμένη ποσότητα αίματος, διακόπτουμε τη ροή τοποθετώντας κοντά στη βελόνη μια αιμοστατική

λαβίδα και λύνουμε τη περίδεση του άκρου του αιμοδότη. Έπειτα, κλείνουμε με ειδικά κλιπς το σωλήνα του ασκού και τον κόβουμε σε σημείο μεταξύ της λαβίδας και του κλιπς. Έτσι αποδεσμεύεται ο ασκός.

Στη συνέχεια ανοίγοντας ελαφρά τη λαβίδα, παίρνουμε τα δείγματα αίματος, τα οποία συλλέγουμε στα σωληνάκια. Ξανακλείνουμε τη λαβίδα, αφαιρούμε τη βελόνη και καλύπτουμε με βαμβάκι το σημείο της φλεβοκέντησης.

Τα δείγματα αυτά χρειάζονται για να γίνει ο απαραίτητος έλεγχος στο εργαστήριο. Ο έλεγχος περιλαμβάνει την ομάδα αίματος ABO, και διάφορα νοσήματα, όπως ηπατίτιδα B και C, HIV λοίμωξη και σύφιλη. Τα νοσήματα αυτά ελέγχονται πάντα, ενώ κάποιες φορές χρειάζεται και γίνεται και πιο εξειδικευμένος έλεγχος, όπως π.χ. για κυτταρομεγαλοϊό κ.ά.

Για την ασφαλή αντιστοίχιση των δειγμάτων με τον ασκό του αίματος γίνεται σήμανση με τον ίδιο αριθμό μητρώου, ο οποίος αναγράφεται σε ετικέτα τόσο στον ασκό, όσο και σε όλα τα δείγματα που προέρχονται από τον ίδιο αιμοδότη. Ο ίδιος αριθμός θα συνοδεύει στη συνέχεια και τους άλλους ασκούς, που πιθανά να χρησιμοποιηθούν για παραγωγή αιμοπεταλίων ή πλάσματος από τον αρχικό ασκό. Οποιαδήποτε απροσεξία στη διαδικασία αυτή μπορεί να οδηγήσει σε μοιραίο λάθος.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Ο πολύπλοκος τρόπος ζωής του ανθρώπου στην σύγχρονη κοινωνία έκανε επιτακτική την ανάγκη να δημιουργηθούν οι κινητές μονάδες αιμοδοσίας. Η ύπαρξή τους καλύπτει, από τη μία, την αυξημένη ζήτηση αίματος και, από την άλλη, εξυπηρετεί την εύκολη προσέλευση των εθελοντών αιμοδοτών, προωθώντας σημαντικά την ιδέα του εθελοντισμού, ταυτόχρονα με τη λειτουργία τους.

ΚΙΝΗΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΔΥΟ ΤΥΠΩΝ

- ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΜΕΝΑ ΣΕ ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ
- ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΨΥΓΕΙΑ, ΠΟΥ ΣΕ ΜΙΚΡΟ ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΙΚΟ ΧΩΡΟ ΜΕΤΑΦΕΡΟΥΝ ΤΟΝ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ (ΡΑΝΤΖΑ, ΑΣΚΟΥΣ κ.λπ.)

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ

ΕΙΝΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ ΜΙΑΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

- ΙΑΤΡΟΙ
- ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
- ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ
- ΕΠΙΣΚΕΠΤΡΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ κ.λπ.

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΑΣΚΩΝ

- ΤΟΣΟ Ο ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ, ΟΣΟ ΚΑΙ Η ΟΛΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΝΟΣ ΑΙΜΟΔΟΤΗ ΔΕ ΔΙΑΦΕΡΕΙ ΣΕ ΤΙΠΟΤΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΑΠΟ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΟΥΝ ΣΕ ΕΝΑ ΚΕΝΤΡΟ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ. ΕΝΝΟΕΙΤΑΙ ΟΤΙ, ΤΟΣΟ Ο ΧΩΡΟΣ ΑΠΟ ΠΛΕΥΡΑΣ ΣΥΝΘΗΚΩΝ (ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ, ΦΩΤΙΣΜΟΣ, ΑΕΡΙΣΜΟΣ κ.λπ.), ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (ΙΑΤΡΟΙ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ κ.λπ.), ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΑΙΜΟΔΟΤΩΝ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΑΡΙΣΤΑ
- Ο ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΣΥΛΛΕΓΕΤΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΣ, ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τι είναι οι κινητές μονάδες αιμοδοσίας και τι εξυπηρετούν.
2. Πώς μπορεί να είναι διαμορφωμένες οι κινητές μονάδες αιμοδοσίας.
3. Ποιες πρέπει να είναι οι συνθήκες λειτουργίας των κινητών μονάδων αιμοδοσίας.
4. Παραλαβή και καταγραφή των δειγμάτων σε μια κινητή μονάδα αιμοδοσίας.